

Nowoczesne Systemy Zarządzania
Zeszyt 17 (2022), nr 4 (październik-grudzień)
ISSN 1896-9380, s. 67-78
DOI: 10.37055/nasz/158798

Modern Management Systems
Volume 17 (2022), No. 4 (October-December)
ISSN 1896-9380, pp. 67-78
DOI: 10.37055/nasz/158798

Instytut Organizacji i Zarządzania
Wydział Bezpieczeństwa, Logistyki i Zarządzania
Wojskowa Akademia Techniczna
w Warszawie

Institute of Organization and Management
Faculty of Security, Logistics and Management
Military University of Technology
in Warsaw

Postrzeganie współczesnego bezpieczeństwa – wybrane aspekty

Perception of contemporary security – selected aspects

Anetta Supel

Uczelnia Nauk Społecznych w Łodzi
filia.nowytag@uns.lodz.pl; ORCID: 0000-0002-2891-1389

Przemysław Przybylski

Instytut Copernicanum w Toruniu
ORCID: 0000-0003-0923-2409

Piotr Domżał

Uczelnia Nauk Społecznych w Łodzi
ORCID: 0000-0001-5577-022X

Zbigniew Domalik

Uczelnia Nauk Społecznych w Łodzi
ORCID: 0000-0002-2518-0138

Abstrakt. Pojęcie bezpieczeństwa jest jednym z tych zagadnień, które często pojawiają się na forum międzynarodowym oraz krajowych panelach dyskusyjnych. Częściowo jest to spowodowane nietrwałością już osiągniętego stanu bezpieczeństwa. Argumentem opowiadającym się za koniecznością poruszania tej tematyki są także składniki współczesnego bezpieczeństwa, zmieniające się wraz z postępem technologicznym, globalizacją oraz rozwojem cywilizacyjnym. Bezpieczeństwo definiowane jest na wiele sposobów, jego kontekst uzależniony jest od prowadzonych rozważań, uwarunkowań oraz występujących zagrożeń. Bez względu jednak na subiektywnie głoszone poglądy bezpieczeństwo stanowi oraz stanowić będzie fundamentalną potrzebę, której spełnienie warunkuje odpowiednie funkcjonowanie człowieka, państwa oraz społeczności międzynarodowych. Celem opracowania jest analiza wybranych aspektów, które wydają się mieć znaczący wpływ na postrzeganie współczesnego bezpieczeństwa. Uwagę skupiono również na pojęciu cyberbezpieczeństwa oraz znaczeniu informacji dla ciągle ewoluującej cywilizacji. Realizacja wskazanego celu była możliwa na podstawie analizy dostępnej literatury przedmiotu oraz posiadanej

już wiedzy fachowej, na podstawie której dokonano ważnych dla niniejszej publikacji ocen i wniosków. Opierając się na przeprowadzonych analizach, można stwierdzić, iż na kształt współczesnego bezpieczeństwa wpływają nie tylko względem jego zagrożenia, lecz także postęp w wielu dziedzinach i zmieniające się uwarunkowania natury technologicznej. Prezentowane wyniki oraz rozważania w niniejszym artykule mogą okazać się pomocne w dalszych rozważaniach podejmujących próbę kompleksowego zrozumienia zmian w obrębie bezpieczeństwa oraz próbę dokonania szacunków co do przyszłego jego kształtu.

Słowa kluczowe: bezpieczeństwo państwa, bezpieczeństwo narodowe, uwarunkowania bezpieczeństwa państwa, współczesne bezpieczeństwo, zagrożenia

Abstract. The concept of security is one of those topics that often appear on the international forum and national discussion panels. This is partly due to the impermanence of the already achieved security state. An argument in favor of the need to raise this subject are also the components of modern security, which change with technological progress, globalization and civilizational development. Security is defined in many ways, where its context depends on the considerations, conditions and threats that occur. However, regardless of the subjectively proclaimed views, security is and will be a fundamental need, the fulfillment of which determines the proper functioning of man, the state and international communities. The aim of this study is to analyze selected aspects that seem to have a significant impact on the perception of modern security. Attention was also focused on the concept of cybersecurity and the importance of information for an ever-evolving civilization. The achievement of the above-mentioned objective was possible on the basis of an analysis of the available literature on the subject and the expertise already possessed, on the basis of which important assessments and conclusions were made for this publication. On the basis of the conducted analyses, it can be concluded that the shape of modern security is influenced not only by its threat, but also by progress in many areas and changing technological conditions. The presented results and considerations in this publication may prove helpful for further divagations attempting to comprehensively understand changes in security and attempts to make estimates of its future shape.

Keywords: state security, national security, determinants of state security, modern security, threats

Wstęp

Ewolucję i zmiany w postrzeganiu bezpieczeństwa obserwować można na przykładzie paradygmatów przedstawiających różnorakie jego koncepcje, podejścia oraz uwarunkowania. Te wzorce postrzegania bezpieczeństwa stanowią podstawę rozwoju kolejnych jego nurtów i są stopniowo rozszerzane o nowe czynniki potwierdzające jego ewolucję. Nie sposób zliczyć wszystkich definicji bezpieczeństwa, jednak ich elementem wspólnym jest traktowanie jego w kategoriach stanu umożliwiającego funkcjonowanie podmiotu, którego dotyczy. Mogą to zatem być: człowiek, społeczeństwo, państwo oraz międzynarodowe organizacje. Istnieją również koncepcje przedstawiające bezpieczeństwo jako zbiór wszystkich instytucji, których wspólnym celem jest ochrona życia i zdrowia ludzi, mienia, majątku narodowego oraz suwerenności (Rokiciński, Mikołajczak, Osowska, 2020, s. 11; Jurgilewicz, Michalski, 2020, s. 13-14, Kozicki, Mitkow, 2020, s. 213-227, Piwowarski, Kozicki, Jurgilewicz, Malec, 2021, s. 537-546, Bednarski, 2021, s. 111-137).

W rozmyślania nad problematyką kształtowania się bezpieczeństwa oraz jego istoty dla współczesnego porządku na świecie zaangażowanych jest wiele podmiotów. Ten proces uwzględnia nie tylko sytuację militarną w regionach najbardziej narażonych na wystąpienie konfliktów zbrojnych. Współczesne rozważania skoncentrowane

są zatem także na bieżących kierunkach prowadzenia polityki zagranicznej, rozwoju gospodarki, stanu zasobów naturalnych, ekologii oraz spraw humanitarnych i społecznych (Jurgilewicz, Itrich-Drabarek, Misiuk, 2021, s. 347-358). Na całokształt pojmowanego bezpieczeństwa wpływa również rozwój technologii i specyfika zagrożeń, które powstałe w jednym miejscu mogą znacząco wpłynąć na obecną sytuację na terenie znacznie od niego oddalonym. Proces globalizacji jest nieunikniony, jednak jego konsekwencje, szczególnie w obszarze zagrożeń bezpieczeństwa, powinny być poddawane regularnym analizom i modyfikowane w taki sposób, aby egzystencja współczesnego społeczeństwa oraz przyszłych pokoleń była stabilna i umożliwiała jego niezakłócony rozwój (Michalski, Jurgilewicz, 2021; Jurgilewicz, 2017; Mitkow, Tomaszewski, Kozicki, 2021; Jurgilewicz, Kozicki, Piwowarski, Grabowska, 2022).

Istota współczesnego bezpieczeństwa

Jednym z priorytetowych i strategicznych wyzwań stojących przed wieloma państwami świata, w tym także Polski, jest konieczność zapewnienia bezpieczeństwa w środowisku zmieniającym się gwałtownie i radykalnie. Bardzo ważną rolę w tym procesie przypisuje się polityce narodowej, aktualnej strategii państwa oraz efektywnie funkcjonującemu systemowi odpowiedzialnemu za działania krajowych instytucji i organów. Takie kompleksowe podejście do tej tematyki umożliwia nie tylko rozwój państwa i jego obywateli, lecz także pozwala na eliminację zewnętrznych oraz wewnętrznych zagrożeń.

W połączeniu z dostrzeżeniem potrzeby edukacji społeczeństwa ukierunkowanej na istotne aspekty bezpieczeństwa budowane jest środowisko odpowiedzialne za proces utrzymania odpowiedniego jego poziomu. Wiedza na temat podstawowych zagadnień z tego obszaru jednocześnie pokazuje, w jakim stopniu wyznaczane są granice dotyczące fundamentalnych potrzeb człowieka oraz wyznawanych przez niego wartości narodowych. W tym względzie realizowane są podstawowe potrzeby człowieka, a więc: ochrona jego życia, ochrona jego zdrowia, ochrona mienia, ochrona otaczającego go środowiska, ochrona wyznawanych wartości etycznych, ochrona państwowych instytucji w kontekście konieczności przeciwdziałania wszelkim zagrożeniom ich bezpieczeństwa i niezakłóconego funkcjonowania (Kmieciak, 2014).

Zapewnienie odpowiedniego stopnia bezpieczeństwa wiąże się z potrzebą neutralizacji zewnętrznych i wewnętrznych zagrożeń. Jest to podejście, którego istota nie uległa zmianie na przestrzeni wielu lat. Zagrożenia od wieków były jednoznacznie postrzegane jako zjawiska negatywne i niepożądane. Ewolucji podlegały jednak: stopień ich nasilenia, skala zniszczeń oraz możliwości ponownej odbudowy stanu poprzedniego. Z tego powodu zwalczanie zagrożeń zaliczane jest w poczet strategicznych celów każdego państwa. Jest to zjawisko, które jednocześnie warunkuje sposób

zarządzania bezpieczeństwem kraju oraz konieczność ochrony kluczowej dla państwa infrastruktury. Współcześnie nadzieje pokładane są także w organizacjach międzynarodowych. Członkostwo w tych ponadnarodowych organizmach traktowane jest jako gwarancja nienaruszalności granic państwa oraz możliwość trwałego zapewnienia jego suwerenności oraz stworzenia dogodnych warunków do dalszego rozwoju.

Przykłady paradygmatów wpływających na kształt współczesnego bezpieczeństwa

W historii odszukać można wiele przykładów świadczących o istnieniu różnych podejść do dziedziny bezpieczeństwa. Każdy z nich analizował inne czynniki i podejmował próbę przeforsowania własnych argumentów świadczących o ich prawidłowości oraz próbę kompleksowego podejścia do zagadnienia. Dzisiaj jednak wiadomo, iż żaden z nich nie powinien być jednoznacznie traktowany jako słuszny i jedyny z uwagi na wieloaspektowość tematyki odnoszącej się do bezpieczeństwa. Pośród najbardziej znanych paradygmatów bezpieczeństwa należy wymienić:

- **realizm** – nurt stricte teoretyczny, który stanowił teorię bezpieczeństwa będącą podstawą dalszych rozważań i innych formujących się wówczas koncepcji. Poglądy realistyczne oscylowały głównie wokół obszaru związanego z suwerennością kraju. Analizowano także konsekwencje bycia suwerennym a pojęciem anarchii w wymiarze międzynarodowym. Szukano wtedy odpowiedzi na pytania takie, jak pojawianie się konfliktów zbrojnych w danym miejscu i w danym czasie, a także wszelkich zależności i powiązań z występującą tam kulturą i światopoglądem. Wyznawcy realizmu uważali, iż to państwo, a nie człowiek, powinien być priorytetem, wobec którego odpowiedni stan bezpieczeństwa musi być utrzymany. Dzięki takiej postawie osiągnięta jest potęga militarna i polityczna, która jest w stanie ochronić własnych obywateli. Potęga państwa to również dobrze rozwinięta gospodarka, odpowiedni stan zamożności społeczeństwa oraz zdolności utrzymania stabilnego środowiska zdolnego wesprzeć jego narodowe interesy. Podejście realizmu zakładało więc budowę potęgi państwa, jego zdolności obronnych oraz potencjału militarnego. Prezentowane poglądy realistów zmierzały do utrzymania tzw. równowagi sił na świecie i niedopuszczenia do uzyskania przewagi kosztem innych państw;
- **liberalizm** – nurt opowiadający się za wolnością jednostki, demokracją, rozwojem oraz własnością prywatną. Jego zwolennicy stawiali człowieka na piedestale, podkreślając tym samym jego skłonności do czynienia dobra i współpracy. Człowiek, w ten sposób zaprezentowany, miał moc wpływania na stosunki międzynarodowe, w tym również na obecny stan ekonomiczny, gospodarczy i polityczny pomiędzy poszczególnymi państwami. Liberalowie jasno dostrzegali rolę, jaką odgrywają organizacje międzynarodowe.

Podkreślali oni zatem ich potencjał oraz rolę, która dotąd przypisywana była wyłącznie państwom (Czernicka, 2018, s. 46);

- **ekologizm** – koncepcja analizująca ekspansję człowieka oraz jego wpływ na obecny stan środowiska naturalnego. W wyniku tak gwałtownej i częściowo negatywnej ekspansji człowieka zmianie uległ wymiar postrzegania bezpieczeństwa. Przykładem argumentów głoszonych przez wyznawców nurtu ekologicznego była potencjalna ekspansja pomiędzy państwami epidemii, której niegdyś występowanie w danej części świata nie stanowiło zagrożenia dla innych terenów ziemi. Współcześnie informacje o jakiegokolwiek, nawet najdalej oddalonej, epidemii wzbudza uzasadniony niepokój i świadczy o pewnej tendencji nieodwracalnie zmieniającej wymiar bezpieczeństwa. Obecna forma ekologizmu traktowana jest w kategoriach ruchu umysłowego, gdyż prezentowane w nim koncepcje nie ograniczają się jedynie do zagadnień z obszaru środowiska i jego ochrony. Ekologia, w jej tradycyjnym postrzeganiu, skupiała się wokół relacji pomiędzy naturą a organizmem. Współczesny ekologizm znacznie wykroczył poza te ramy. Sądzi on bowiem, że wszystko jest środowiskiem dla gatunku ludzkiego, co w konsekwencji doprowadziło do powstania nowych stereotypów. Nowatorskie koncepcje zostały szybko przeniesione do polityki opowiadającej się za koniecznością wprowadzania radykalnych reform gospodarczych oraz społecznych. Zakłada się, iż takie stanowisko doprowadzi do ponownej harmonizacji bezpieczeństwa ze społeczeństwem i środowiskiem, co z kolei przyczyni się do szerzenia idei równouprawnienia dla wszystkich obecnych na ziemi form życia (Niemiec, Pacana, Jurgilewicz, Jurgilewicz, 2013).

Po zapoznaniu się z powyższymi nurtami i koncepcjami postrzegania bezpieczeństwa można stwierdzić, iż istotnie żadne z nich nie podejmuje tej tematyki w sposób kompleksowy. Trudno jest jednak polemizować z zasadnością przedstawianych w nich argumentów, każdy bowiem z prezentowanych nurtów podejmuje tematykę złożoną i wymagającą. Wszystkie koncepcje, w sposób trafny, odnoszą się do wybranych aspektów bezpieczeństwa, które także dzisiaj odgrywają istotną rolę w tworzeniu wzorców systemów zdolnych utrzymać odpowiedni jego poziom w państwie, społeczeństwie i na świecie.

Istota cyberbezpieczeństwa i ochrony informacji

Trudno wyobrazić sobie dzisiejszy świat bez stałego dostępu do Internetu, urządzeń mobilnych i cyberprzestrzeni. Wszystkie te zagadnienia trwale wpisały się w postęp cywilizacyjny, wywierając coraz większy wpływ nie tylko na egzystencję człowieka, lecz także na funkcjonowanie państwa, biznesu oraz społeczeństwa.

Gwałtowność zmian w obszarze teleinformatycznym i technicznym sprawiła, iż cyberprzestrzeń stanowi dzisiaj dominującą rolę w procesie kształtowania się bezpieczeństwa. Te radykalne zmiany słusznie wywołują uczucie niepokoju, jednak bez ich obecności współczesny świat pogryzłby się w chaosie.

Pojęcie cyberbezpieczeństwa definiowane jest jako proces działania zdolny zagwarantować bezpieczeństwo jego użytkownikom (*Słownik języka polskiego*, 2022). Jest to więc stan bezpieczeństwa w wirtualnej przestrzeni, pozwalający państwu funkcjonować i spełniać swoją rolę. Możliwości te wykorzystywane są przez wiele podmiotów, w tym przedsiębiorców, instytucje państwowe, osoby prywatne oraz zasoby i systemy teleinformatyczne współtworzące cyberprzestrzeń (*Doktryna Cyberbezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej*, 2015). W tym obszarze wyróżnia się także konieczność ochrony przepływających informacji, zasobów cyfrowych, wprowadzanych danych oraz wszelkich innych elementów świadczących o aktywności użytkowników Internetu. Podobnie, jak w przypadku tradycyjnie pojmowanego bezpieczeństwa, cyberbezpieczeństwo jest pojęciem wieloaspektowym. Jest też jednocześnie pojęciem stosunkowo nowym, w którym istnieją elementy niedostatecznie zbadane lub nawet nieznanne.

Cyberbezpieczeństwo prezentowane jest na podstawie specyficznych jego ujęć. Ta koncepcja zakłada jego rozróżnienie ze względu na:

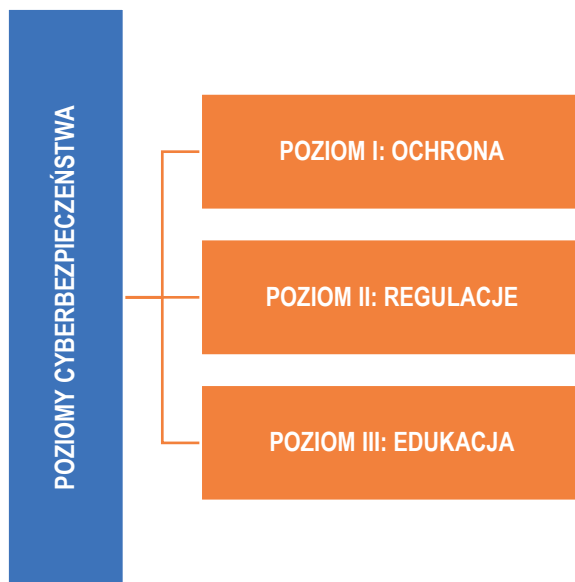
- **cyberprzestrzeń** zdolną określać proces oraz obowiązujące w nim zasady korzystania z wszelkich zasobów Internetu w obecności rekomendowanych zabezpieczeń sieci. Aktualne programy antywirusowe, często niedoceniane przez internautów, są zdolne powstrzymać wiele niebezpieczeństw i uchronić ich przed przykrymi doświadczeniami;
- **dane osobowe** powiązane bezpośrednio z zagadnieniem bezpieczeństwa danych osobowych. Ujęcie to podkreśla istotę informacji oraz konieczność aktualizowania obowiązujących przepisów prawnych w celu zapewnienia najwyższego poziomu ochrony danych osobowych.

Cyberbezpieczeństwo powiązane jest ponadto z możliwościami zapobiegania uszkodzeniom i jak najszybszego przywracania zdolności operacyjnych kluczowych usług, systemów informatycznych oraz wszelkich innych elementów wchodzących w skład przestrzeni wirtualnej (Cavelty, 2008, s. 19-23). W tym obszarze dużą wagę przywiązuje się do ochrony informacji, jej poufności, integralności i niezmiennego kształtu. Aby cyberprzestrzeń mogła zapewnić te warunki, muszą istnieć pewne jej poziomy i poszczególne zadania (zob. rys. 1).

Hierarchia ta oddzielnie traktuje konieczność ochrony komputerów, wszelkich urządzeń mobilnych oraz kart pamięci (poziom I), a inaczej odnosi się do ochrony przed cyberzagrożeniami z perspektywy rozwiązań prawnych (poziom II).

Przedstawione stopnie cyberbezpieczeństwa trafnie podkreślają konieczność inwestycji w proces podnoszenia świadomości społeczeństwa w obszarze zagrożeń występujących w sieci. W tym celu przewidziano organizację szkoleń i programów

edukacyjnych doskonalących umiejętności użytkowników Internetu, także tych odpowiedzialnych za rozpoznanie zagrożeń i szybkie im przeciwdziałanie.

Rys. 1. Obowiązujące poziomy bezpieczeństwa w cyberprzestrzeni
Źródło: opracowanie własne na podstawie: Fischer, 1998, s. 28-37

Cyberbezpieczeństwo to nie tylko dziedzina kształtująca styl życia oraz jego jakość współczesnych obywateli. To obszar, który oddziałuje na państwo, tworząc warunki sprzyjające jego rozwojowi. To podejście potwierdza Doktryna Cyberbezpieczeństwa RP (*Doktryna Cyberbezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej*, 2015), która definiuje kluczowe pojęcia z tego obszaru. W dokumencie tym pojawiają się następujące pojęcia:

- cyberprzestrzeń Rzeczypospolitej Polskiej;
- bezpieczeństwo cyberprzestrzeni RP;
- środowisko cyberbezpieczeństwa;
- wyzwania i szanse cyberbezpieczeństwa;
- ryzyka i zagrożenia cyberbezpieczeństwa.

Pojawienie się powyższych pojęć w dokumencie o randze państwowej świadczy nie tylko o istocie zjawiska cyberbezpieczeństwa. Jest to przede wszystkim potwierdzenie jej integralności i wpływu na postrzeganie bezpieczeństwa oraz jego ewolucji dokonującej się na oczach współczesnego społeczeństwa.

Informacja jako integralny element współczesnego bezpieczeństwa

Z pewnością pojęcie społeczeństwa informacyjnego jest zjawiskiem znanym większości ludziom. Uważa się, iż jest to znak rozpoznawczy współczesności świadczący o wartości informacji. Ta pogłębiająca się tendencja ściśle powiązana jest z postępem technologicznym, w wyniku którego informacja nie tylko coraz mocniej przenika do życia człowieka, lecz także skłania do jej ciągłego poszukiwania. W tym kontekście należy podkreślić rosnącą potrzebę zdalnego komunikowania się, co jest możliwe ze względu na dotychczasowe osiągnięcia technologiczne. Biorąc pod uwagę powyższą tendencję, obecne pokolenia są świadkiem regularnego procesu rozwoju zdolności szybkiego przesyłania informacji pomiędzy odbiorcami, co w aspekcie bezpieczeństwa danych oraz użytkowników staje się zarówno zaletą, jak i zagrożeniem. Społeczeństwo informacyjne, mimo że jest to pojęcie stosunkowo młode, doczekało się już swojej definicji. Zagadnienie to określane jest jako pewna rzeczywistość zależna od czterech elementów. Są to czynniki kulturowe, społeczne, technologiczne oraz ekonomiczne. Wszystkie one odpowiadają za określone zmiany w obrębie społeczeństwa, dzięki czemu wspólnie tworzą kompleksowy jego obraz w wymiarze informacyjnym. Do wspomnianych czynników należy zaliczyć (Łuszczuk, Pawłowska, 2000, s. 86-88): technologię, społeczeństwo, ekonomię i kulturę (zob. rys. 2).

Rys. 2. Czynniki społeczeństwa informacyjnego

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Łuszczuk, Pawłowska, 2000, s. 86-88

Społeczeństwo informacyjne, między innymi jego rozwój, stanowi istotny cel z punktu widzenia państwa. W wyniku budowania podstaw oraz przyjaznego

środowiska, gdy obywatele uczą się korzystania z najnowszych osiągnięć, możliwa jest dalsza transformacja całego kraju. W tych kategoriach ważne miejsce zajmuje informacja oraz konieczność szybkiego do niej dostępu. To zadanie przypisuje się państwu, które jest odpowiedzialne za stworzenie takiej infrastruktury, aby wymiana informacji i komunikacja były bezpieczne.

Samo pojęcie informacji powszechnie kojarzone jest z cyberprzestrzenią, a cechy do niej przypisane to dostępność, celowość, dokładność i aktualność (Liedel, Piasecka, Aleksandrowicz, 2012, s. 45-46). To połączenie potwierdza jej niejednoznaczność oraz złożoność, wartość oraz wpływ na otaczający świat. Informacja to wiedza, której poznanie pozwala na zrozumienie rzeczywistości, pojęć oraz zjawisk w nim zachodzących. Bez względu na poziom jej obiektywności bądź subiektywności informacja to dzisiaj najbardziej pożądane niematerialne dobro na całym globie. Informacja posiada szczególną kategorię szeroko komentowaną, a jednocześnie chronioną prawem. Są to dane osobiste pozwalające na identyfikację człowieka. Do nich zalicza się: imię i nazwisko, PESEL, adres zamieszkania, numer jakiegokolwiek dokumentu/dowodu tożsamości, dane medyczne, dane biometryczne, adres poczty elektronicznej.

Dane osobowe oraz konieczność ich ochrony to zadanie trudne, ale konieczne. Proces ten nie ogranicza się zatem do ochrony danych zapisanych w formie papierowej. We współczesnym świecie to dane wirtualne wiodą prym i generują największe trudności w skutecznej ich ochronie. Obecnie istnieje wiele luk w zabezpieczeniach systemów informacyjnych. Wraz z postępującą technologią cyberprzestępcy wykorzystują coraz to nowsze metody pozwalające przedostać się nawet na urządzenie mobilne i wykraść potrzebne informacje. Takie naruszenie prywatności użytkowników oraz wartość ich danych osobowych stała się ważnym elementem w zakresie współczesnego bezpieczeństwa narodowego. Każdorazowa taka próba przechwycenia danych osobowych analizowana jest w kategorii poważnego naruszenia bezpieczeństwa, także w wymiarze państwowym. Wszystkie te incydenty przyczyniają się do zwiększania ryzyka występowania zagrożeń natury wywiadowczej oraz przestępczej, a także zagrożeń wobec płynnego funkcjonowania państwa i realizacji jego podstawowych funkcji. Dane osobowe, ze względu na swoją specyfikę, są szeroko wykorzystywane w każdej branży i w każdej instytucji. Są one obecne w przedsiębiorstwach, szkołach, szpitalach oraz gospodarstwach domowych, co sprawia, iż ich ochrona jest szczególnie ważna. Aby zapewnić optymalną ochronę danych osobowych, analizowane są zagrożenia, które ich dotyczą. Do najpopularniejszych z nich należy zaliczyć: niepożądana modyfikacja danych osobowych, ich kradzież, nielegalne wykorzystanie pozyskanych danych osobowych, ich udostępnianie, niekontrolowane wykorzystanie danych, ich nielegalne przechowywanie (Bajorek, 2016, s. 41).

Wspomniane zagrożenia sprawiły, iż zagadnienie ochrony danych osobowych stało się zadaniem rangi państwowej oraz międzynarodowej. W przypadku, gdy

tego typu informacje wykorzystywane są w publicznych instytucjach i urzędach, ryzyko związane z kradzieżą danych osobowych rzutuje nie tylko na wizerunek kraju, lecz przede wszystkim skutecznie obniża panujący w nim poziom bezpieczeństwa. Odpowiednia ochrona informacji jest bowiem w stanie przeciwdziałać wielu zagrożeniom, w tym również tych pośrednio z nią związanych. Eksperci zatem uważają, iż wiele ataków wymierzonych w bezpieczeństwo informacji może być elementem taktyki odwracającym uwagę od innych, równie groźnych zjawisk.

Podsumowanie

Współczesne bezpieczeństwo bez wątpienia jest zagadnieniem, które podlega gwałtownym zmianom. Obecny jego charakter nie tylko uzależniony jest od zagrożeń bezpieczeństwa. Na jego kształt wpływają także wszelkie zmiany, które zachodzą w społeczeństwie i świecie. Ta ewolucja związana jest z postępowaniem cywilizacyjnym oraz nieustającą pogonią za technologią i jej szerokim wykorzystaniem. Zmiany widoczne są w obrębie stylu życia ludzi, funkcjonowania państwa oraz środowiska międzynarodowego. Na tle tych modyfikacji bardzo jasno widać obraz człowieka żyjącego w świecie wirtualnym, w którym tematyka bezpieczeństwa nieco inaczej wygląda. W tym kontekście cyberprzestrzeń jest częściowo bagatelizowana przez jej użytkowników, a waga informacji niedoceniana. W rzeczywistości zagrożenia cyberbezpieczeństwa nie są w pełni poznane, dlatego też tak trudno zapewnić jej kompleksową ochronę. W połączeniu z nieuważnym przechowywaniem danych osobowych w sieci ryzyko pojawienia się cyberataków ulega zwiększeniu. Pojęcie współczesnego bezpieczeństwa zmienia się każdego dnia. Ewoluuje styl życia współczesnego człowieka, kształt państwa oraz zakres współpracy międzynarodowej. Jest to proces, którego nie można zatrzymać, lecz można dbać o jego jakość, trwałość i porządek. Za utrzymanie bezpieczeństwa odpowiedzialni są wszyscy i ten warunek pozostaje niezmienny od lat.

BIBLIOGRAFIA

- [1] BAJOREK, J., 2016. Ochrona i bezpieczeństwo danych osobowych w organizacji, *De Securitate*, nr 2.
- [2] BEDNARSKI, M.J., 2021. *Bezpieczeństwo w aspekcie prawnym*, [w:] Baryłka, A., Konopka, K. (red.), *Prawo a bezpieczeństwo*, t. I, Warszawa: CRB.
- [3] CAVELTY, D.M., 2008. *CyberSecurity and Threat Politics. US Efforts to Secure the Information Age*, London: Routledge.
- [4] CZERNICKA, M., 2018. Realizm i liberalizm w badaniach nad bezpieczeństwem państwa, *Przegląd Europejski*, nr 1.
- [5] *Doktryna Cyberbezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej*, 2015, www.bbn.gov.pl (10.05.2022).
- [6] FISCHER, H.W., 1998. The role of the new information technologies in emergency mitigation, planning, response and recovery, *Disaster Prevention and Management. An International Journal*, vol. 7/1.

-
- [7] JURGILEWICZ, M., ITRICH-DRABAREK, J., MISIUK, A., 2021. Problem bezpieczeństwa w wybranych polskich konstytucjach, *Przegląd Prawa Konstytucyjnego*, nr 4(62).
- [8] JURGILEWICZ, M., KOZICKI, B., PIWOWARSKI, J., GRABOWSKA, S., 2022. Contemporary challenges for the economic security of enterprises in Poland, *Journal of Security and Sustainability Issues*, vol. 12.
- [9] JURGILEWICZ, M., MICHALSKI, K., 2020. *Teoretyczno-metodologiczne podstawy nauki o bezpieczeństwie*, [w:] Jurgilewicz, M., Michalski, K., Krztoń, W. (red.), *Badania nad bezpieczeństwem. Wybrane aspekty*, Rzeszów: OW Politechniki Rzeszowskiej.
- [10] JURGILEWICZ, M., 2017. *Rola podmiotów uprawnionych do użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego i broni palnej w ochronie bezpieczeństwa i porządku publicznego*, Siedlce: Uniwersytet Przyrodniczo Humanistyczny w Siedlcach.
- [11] KMIECIK, P., 2014. *Modele bezpieczeństwa międzynarodowego w oparciu o wybrane teorie*, www.nowastrategia.org.pl (12.04.2022).
- [12] KOZICKI, B., MITKOW, S., 2020. Analysis of Human Deaths in Regard to COVID-19 Pandemic in European Countries, *European Research Studies Journal*, No. XXIII.
- [13] LIEDEL, K., PIASECKA, P., ALEKSANDROWICZ, T., 2012. *Analiza informacji. Teoria i praktyka*, Warszawa: Difin.
- [14] ŁUSZCZUK, M., PAWŁOWSKA, A., 2000. Stan zaawansowania społeczeństwa informacyjnego w Polsce, *Sprawy Międzynarodowe*, nr 2(LIII).
- [15] MICHALSKI, K., JURGILEWICZ, M., 2021. *Konflikty technologiczne. Nowa architektura zagrożeń w epoce wielkich wyzwań*, Warszawa: Difin.
- [16] MITKOW, SZ., TOMASZEWSKI, J., KOZICKI, B., 2021. *Bezpieczeństwo militarne a potencjał osobowy Sił Zbrojnych*, Warszawa: Wojskowa Akademia Techniczna.
- [17] NIEMIEC, W., PACANA, A., JURGILEWICZ, O., JURGILEWICZ, M., 2013. *Aspekty zarządzania środowiskiem w praktyce inżynierskiej*, Rzeszów: OW Politechniki Rzeszowskiej.
- [18] PIWOWARSKI, J., KOZICKI, B., JURGILEWICZ, M., MALEC, N., 2021. Managing the Financial Security of Organizations During the COVID-19 Pandemic – Multivariate Analysis, *Journal of Security and Sustainability Issues*, vol. 11, nr 1.
- [19] ROKICIŃSKI, K., MIKOŁAJCZAK, S., OSZOWSKA, O. (red.), 2016. *Paradygmaty badań nad bezpieczeństwem. Współczesne środowisko bezpieczeństwa*, t. 1, Poznań: Wydawnictwo Wyższej Szkoły Bezpieczeństwa w Poznaniu.
- [20] *Słownik języka polskiego*, 2022. www.sjp.pl (15.07.2022).

